

Hanna Sarkkinen vas

Kirjallinen kysymys Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskuksen kehitysyhteistyörahoituksen leikkauksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallituksen raha-asiainvaliokunta on päätöksellään 4.12. kehitysministeri Tavion esityksestä päättänyt leikata Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskuksen (SASK) kehitysyhteistyörahoitusta. Tällä kaudella SASKin valtionrahoitus on ollut 16,1 miljoonaa euroa. SASK oli ainoa monivuotista rahoitusta saavista järjestöistä, jonka rahoitusta leikattiin huomattavasti, lähes 40 prosenttia. Päätöksen jälkeen järjestön rahoitus on 10 miljoonaa euroa.

Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK on työelämän ihmisoikeusjärjestö. Se tukee kehittyvien maiden työntekijöitä, jotta työelämän ihmisoikeudet toteutuisivat kaikkialla maailmassa. Niihin kuuluvat kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemät työelämän perusoikeudet ja elämiseen riittävä palkka. SASKin kehitysyhteistyöohjelma koostuu 33 hankkeesta Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa sekä Kaakkois- ja Etelä-Aasiassa.

Lähes 6,5 miljoonaa euroa SASKille myönnettäväksi esitetystä rahoituksesta oli virkahenkilöstön esityksen jälkeen siirretty muille järjestöille poliittisella päätöksellä. Virkaesittelyn mukaan SASKin hakemus täytti ohjelmatuken kriteerit hyvin tai erittäin hyvin. Päätöksen valmistelija ja esittelijä ulkoministeriössä ovat jättäneet rahoitusmyönnöstä eriävän mielipiteen. Esittelijä katsoi, että avustukset SASKille tulisi myöntää esittelijän rahoitusesityksen mukaisesti. Esittelijän jättävä eriävä mielipide on poikkeuksellinen toimi, joka osoittaa hallituksen päätöksen kyseenalaisen luonteen.

Eriävän mielipiteen syynä on se, että valtionavustuslain nojalla myönnettävän avustuksen harkinnanvaraisuudesta huolimatta hakijoiden on virkahenkilöiden mukaan voitava luottaa siihen, että hakemusten käsittelyssä noudatetaan niitä arviointiperusteita, jotka valtionapuviranomainen on hakuilmoituksessa ilmoittanut. Nyt näin ei SASKin kohdalla tapahtunut. Esittelevä virkamies katsoo hallituksen päätöksen olevan hallintolain vastainen. Esittelijä katsoo, että hallituksen päätösesitykseen tekemät muutokset eivät noudata periaatetta hakijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta eikä hakemuksia ole käsitelty tasapuolisesti ja päätös rikkoo luottamuksensuojan periaatetta.

Hallituksen päätöksessä ei ole kyse säästöistä, sillä leikatut rahat siirrettiin muille järjestöille. Kyse vaikuttaa olevan puhtaasta poliittisesta harkinnasta ja ideologisesta valinnasta sekä hallituksen vihamielisyydestä ammattiyhdistystoimintaa ja työntekijöiden aseman parantamiseen pyrkivää toimintaa kohtaan.

Kirjallinen kysymys KK 437/2025 vp

Ministeri Tavio on julkisuudessa perustellut määrärahamuutosta sillä, että SASKin työ ei ole Suomen kehityspolitiikan painopisteiden mukaista. Kuitenkin hallitus on päättänyt painottaa kaupan ja kehityksen yhdistävää kehitysyhteistyötä korostaen yritysten roolia kehitysyhteistyössä. SASKin työllä vahvistetaan työelämän ihmisoikeuksia yhteistyössä yritysten ja ammattiliittojen kanssa, eli toiminta tukee hyvin hallituksen valitsemaa painopistettä. Vaikuttaa olevan hallituksen omien periaatteiden vastaista leikata tästä työstä, jota tehdään kaupan ja kehityksen rajapinnassa. Monissa SASKin hankkeissa myös huomioidaan erityisesti naisten asema, joten työ tukee sikäläkin Suomen kehitysyhteistyön sukupuolten tasa-arvoon pyrkiviä tavoitteita.

Hallituksen toiminta rapauttaa luottamusta avustustoiminnan ennustettavuuteen. Päätös luo kuvaa poliittisesti mielivaltaisesta päätöksenteosta, joka sivuuttaa hyvän hallinnon periaatteet.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä perusteella hallitus leikkasi SASKin rahoitusta vastoin esittelijän kantaa ja

miten hallitus näkee päätöksen vaikuttavan yhteiskunnalliseen luottamukseen, poliittisen päätöksenteon ennustettavuuteen ja tasapuolisuuteen?

Helsingissä 5.12.2025

Hanna Sarkkinen vas